

Enkeltmanchetknapper og pynteknapper fra Fabergé i 18 karat hvidguld. Manchetknapper med i alt 0.82 carat diamanter og 4.33 carat safire, 73.500 kr.

MANCHET

DEN VELKLÆDTE

De signalerer stil og bæres lige godt af den konservative, midaldrende forretningsmand og den unge, smarte reklamemand. Også kvinderne har i perioder taget dem til sig.

AF NINA HALD.

Oprindelsen

Manchetknapperne er sammen med uret de mest klassiske og traditionelle smykker for mænd. De fleste mænd ejer i dag et par til formelle begivenheder som bryllupper eller begravelser, brudgommen kan give et par til forloveren, og faderen lader dem gå i arv til sin søn.

Den herskende antagelse er, at manchetknapper opstod i det 16. eller 17. århundrede, og deres evolution blev dikteret af skjortens udvikling. I renæssancen blev de synlige dele af mandens skjorte (front, krave og manchetter) en del af modebilledet, og ideen med pynt på manchetterne opstod. De todelte manchet-

knapper var desuden et velegnet sted at placere miniatureportrætter af mand og kone, der på det tidspunkt var populære.

De tidligst bevarede manchetknapper kan dateres til slutningen af det 17. århundrede, men det er først i det 18. århundrede, at de antager den form, vi kender i dag.

Allemandseje

Alle i middel- og overklassen brugte manchetknapper fra midten af det 19. århundrede. Hele linier af manchetknapper blev designet specielt til kvinder og oftest solgt sammen med pynteknapper. De var

Pynteknapper med i alt 0.10 carat diamanter og 1.00 carat safirer, 15.975 kr.

KNAPPER

MANDS SIGNATUR

Farverige dobbeltmanchetknapper, Carrés, fra Van Cleef & Arpels, med mysteriefattede rubiner

populære blandt datidens mode- og stilikoner og blandt suffragetterne, de kvinder, der kæmpede for stemmeret.

I begyndelsen af det 20. århundrede gik der i høj grad mode i manchetknapperne, for endelig kunne de kommercielle produktionsmetoder hamle op med efterspørgslen, og manchetknapperne blev udskiftet i takt med den herskende mode. Skjorterne og manchetknapperne skulle matche rent farvemæssigt, og

både velklædte mænd og kvinder havde som minimum fem til otte par.

Engelske mænd begyndte på den tid at gå med manchetknapper i klare emaljefarver og med farvesten, for at følge Kong Edward VII's eksempel. Kongen var nemlig kendt for sin kærlighed til Fabergés manchetknapper i rød emalje med rubiner og diamanter.

Europa versus USA

Der findes to forskellige typer manchetknapper: Enkelt- og dobbeltknapper. En dobbeltmanchetknapp har motiv i "begge ender", og er måske den mest elegante version, som primært bæres til selskabstøj. Enkeltmanchetknapperne er mere afslappede og bruges mest til hverdagsbegivenheder.

Amerikanerne har generelt foretrukket manchetknapper med dekoration på kun den ene side, hvor europæerne har sat mest pris på knapper, hvor begge sider er dekorerede. De europæiske knapper er imidlertid sværere at montere, medmindre man

Klassiske baton-manchetknapper fra Boucheron udført i malakit.

har ”en påklæder, en kone eller tre hænder”, som en amerikansk manchetsknapdesigner sagde.

I 1960’erne og 1970’erne led mange manchetknapper den kranke skæbne at blive lavet om til øreringe, men i den konservative Reagan-æraen fik de et come back.

Motiver for manchetknapper

Mange designere tager før eller siden udfordringerne i genren op, og nogle gange er det netop restriktionerne, som virker inspirerende – herunder ikke mindst manchetknappernes størrelse, der lægger en naturlig begrænsning på udfoldelsen.

Et af de klassiske motiver er en baton: Et depecherør eller en taktstok. De har en tidløs appel på grund af enkelheden, proportionerne og den lette anvendelighed. Ligeledes bliver knuder i guld eller sølv ved med at være populære. I nyere tid (siden ca. 1996) er det desuden blevet populært med uslebne diamanter som manchetknapper.

Når præsidenter uddeler dem til ambassadører, og når firmaer giver dem til kunder, er de mest populære motiver imidlertid monogrammer, våbenskjold eller abstrakte former.

Mads og manchetknapperne

Danmarks selverklærede blærerøv og stilekspert, Mads Christensen, har naturligvis en mening om emnet:

– Manchetknapperne er saltet på det velkogte æg og vil således aldrig være forældede. Desværre har der i mange år været stramme kår for mandens brug af eksklusive detaljer i sin påklædning, men alt tyder på, at det nu vender. Der er en opadgående tendens for klassisk herrekonfektion, og i kølvandet på den finder man fx den klassiske vest, den hvide skjorteflip og lommeuret. Manchetknapperne passer selvsagt perfekt ind i den trend.

Her kommer jeg

Manchetknapper er den lille fede detalje og er dermed et værktøj til non verbal kommunikation. Manchetknappen siger: ”Her kommer jeg, og jeg har åbenlyst check på tingene”. Jeg kan godt lide dem, der fortæller en historie eller viser selvironi og humor. Siden 2. Verdenskrig er alle tænkelige materialer blevet brugt til manchetknapper, og lige nu ser det ud til, at manchetknapperne er ved at blive større og mere farvestrålende. Nydelige knapper i ædle

**Manchetknappen siger:
”Her kommer jeg, og jeg
har åbenlyst check på
tingene”.**

metaller med en sirlig marineblå sten lader jeg dog bedstefædrene om. Jeg vil hellere have sådan nogle engelske porcelænsknapper, hvor der står FUCK på den ene og YOU på den anden.

Morgengaven

Da jeg blev gift, lod jeg designe et slags monogram, en sammenfletning af Camillas C og mit M, som gik igen i invitationer og bordkort. Uden at jeg vidste det, fik Camilla sølvsmeden hos Georg Jensen til at fremstille et par manchetknapper med samme monogram, som jeg fik i morgengave. De er selvsagt unikke og har en meget stor affektionsværdi for mig.

Går til – næsten - alt

Som minimum bør en mand, der ejer en smoking, også have nogle knapper til det formål. Kjole og hvidt samt smoking kan pr. definition ikke bæres troværdigt uden manchetknapper, og man kan al-

Guldmanchetknapper fra Bulgari.

drig få for mange. Når samlingen bliver større, øges også mulighederne for at have nogle fjollede, flamboyante, skøre og prangende af slagsen. Skal man have manchetknapper og jeans til at gå op, er man dog nødt til at spille guitar i et rockband!
